

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Gyetvai János
 Cím: Háborús személyforgalom Budape-
 pest főpályaudvarain
 Forrás: Népszava

Tárgy: 385.5
 Hely:
 Idő: 1918
 Személy:

Rp. (Hely) 1918 VIII 29 (Köt. v. füz.) (Old)

Háborús személyforgalom Budapest főpályaudvarain.

Az utazást mizériák oltal. — Több mint 130.000 embert vizsog és háson a vonatok naponta Budapestre. — Hogyan utaznak ma az emberek?

Egyik igen súlyos és most már szinte megoldhatatlannak látszó problémává nőtt a háború alatt a vasúti forgalomnak, különösen a személyforgalomnak a lebonyolítása. Hogy ez így van, azt mindenki a saját bőrén érzé, akiknek utaznia kell. Mindenki fáva gondol arra, hogy vonatra üljön és szinte azzal az aggodalommal kell ezt megtennie, hogy jó lenne tényleg előbb végrendeletet csinálnia, mielőtt elindul. Ugyesolyán napirenden vannak a súlyos vagy kevésbé súlyos karambolok, az a veszély pedig, hogy az embert elgázolják még mielőtt vonatra juthatna, vagy hogy a vonat lépcsőjéről lesodródik, ahova helyhiány miatt fölszorult, mindez a veszély lépten-nyomon kíséri az embert.

Utazólépek azok, amelyek most minden egyes vonat indulásánál lejátszódnak a pályaudvarokon.

Hogy mi az oka a súlyos vasúti mizériáknak, azzal nagyjában mindenki tisztában van. Erendő oka — mint mindennek most, ami körülöttünk történik — a háború, amely a maga borzalmas céljaira minden igénybe vett, így a vasutat is. A katonaság foglalta le az összes vonatokat és kocsikat, úgy hogy sokszor teljesen szünetelnie is kellett a polgári személyforgalomnak. A vonat-, kocsis- és mozdonyhiányt a civilforgalom részére elsősorban ez okozta. Fokozta ezt a hiányt azután az, hogy napról-napra több mozdony és kocsis megy tönkrel a túlterheléstől. Pótolni pedig nem lehet az anyag- és munkaerőhiány miatt.

Emellett az utasok száma nem hogy csökkent volna, hanem mindjobban fokozódott a háború négy, most már ötödik éve alatt. Az emberek utazási láza általában igen nagy, amit okozhat egyrészt a háború szülte idegesség,

az embereknek egymástól való szélszórás, közt a legtöbb utas lenni. Különösen rengeteg másrészt az áruhiany szülte és csak idegnek a legelső kofa a szomszéd falvakból, akik rengeteg helyeken eszközölhető bevásárlás kényszerűk az eladásra szánt áruikat és ilyenkor valéznek a körülményeknek tudható be, hogy amennyien vissza is akarnak jutni.

a nagy vonathány ellenére is majdnem kétszeresére nőtt a vasúti személyforgalom a háború alatt.

Ezre névze álljon itt Budapest főpályaudvarainak egy napi forgalmi statisztikája.

A keleti pályaudvaron az induló és érkező utasok összes száma naponként több mint 70.000. De vannak napok, amikor 76.000 emberrel is több jön és megy keresztül a keleti pályaudvaron. A háború előtti személyforgalom ennél jóval alacsonyabb volt, ezzel szemben akkor közel 300 vonat indult és érkezett naponta, most pedig az óriási mértékben megnövekedett utasszám mellett van naponta 45 érkező és 45 induló vonat. Tele a békéidőben forgalomban levő vonatokkal. És van összesen a 76.000 utas szállítáására a 90 vonaton körülbelül 1200—1600 kocsis, hogy 8—10.000 ember maradjon hely nélkül. Ezek azok azután, akik a lépcsőkön, ütközőkön és a vonat tetején utaznak. A háború előtti kocsiszámnak általában 30—35 százaléka hiányzik.

A nyugati pályaudvaron már valamivel a legelőt állók pedig hevesen perlekedve enyhébb a helyzet. Itt is 45—47 érkező és induló vonat van naponta, összesen 30, ezzel szemben az utasok összes száma csak 40—50.000.

A Déli vasúton még enyhébb a helyzet az utasok nagyvágát tekintve. Itt mindösszesen 4 érkező és 4 induló vonat van naponta, csakúttal most az utóbbi napokban állítottak be még Amikor azután megjön a jelzés, hogy ki lehet ötödiket is a balatoni forgalom lebonyolítani engedni valamennyit, az ajtót ki sem bírja lítására. Az érkező és induló utasok számát pedig mindössze 7000.

Megfordul tehát összesen a budapesti főpályaudvarokon naponta több mint 130.000 emberrel.

Hogy hogyan történik most egy-egy vonatnak a főpályaudvaron, megrohanása, elfoglalása az utasok által és utának indítása? Ime:

A keleti pályaudvaron éppen a 2 óra 40 perces szolnoki vonatot akarják a csarnokba tolatni. Ez a legveszedelmesebb vonat, ezen szó-

lítottak a legtöbb utas lenni. Különösen rengeteg a legelső kofa a szomszéd falvakból, akik rengeteg az eladásra szánt áruikat és ilyenkor valéznek a körülményeknek tudható be, hogy amennyien vissza is akarnak jutni.

Nagy is az előkészület, hogy valahogy rendezzen-mehessen a fölszállás. Sok katona és egy egész szakasz rendőr várja az utasok kiözön-

Bent a III. osztályú váróteremben, de kint a folyosón is ember ember hátán szorong. A levegő szinte elviselhetetlen és az összprecselt emberekről csak úgy szakad a verejték. Miután a legtöbbnek kosara van vagy a bevásárolt holmikak cipeli magával és mintán ezeknek a dolgoknak nincs hely a szorongó emberek között, magasan a fejük fölött tartják: kosarak, baromlítottrecek, bevásárolt székék, famozsarak és a legkülönfélébb tárgyak egész erdeje emelkedik a levegőben az izzadó, ideoda hullámzó, kiabáló, jajgató és veszekedő emberek feje fölött.

Mindenki szeretne közelebb furakodni az ajtóhoz, amelyet egy rendőrrel megerősített vasutas őriz, hogy ki ne tártassa. Az emelők minden eszközzel: lábbal, könyökkel, székkel, kosárral és baromlítottrecekkel iparkodnak visszavenni a hátrább állók rohamát.

A legelőt állók pedig hevesen perlekedve megpróbálják elhárítani az ajtórokkal, hogy ők is korábbi vonatok akarnak kimenüni és amikor egy-egynek sikerül átszuszni a rendőr és a vasutas karjai alatt, a többiek vad rohammal törtetnek utána és sikerül is tiznek-husznak a kordont.

Amikor azután megjön a jelzés, hogy ki lehet indulni engedni valamennyit, az ajtót ki sem bírja meginduló emberáradat a vasutással és rendezés után a legelsőek a kapott lökéstől elbuknak, a náluk levő holmik — az egyiknél egy hadogkannában levő étel ömlik a kirohanók lábai alá — szanaszét röpülnek. És az áradat a sikamlós töklözeléken, szterterőpült káncán, kosarakon, lendőkbe csavargatott cök-mókokon és elbukott embereken át gázol nagy rohamással.

— Jaj, agyongázolnak — sikoltozik az egyik asszony.
 — A gyerekek, a gyerekek! — kiabál a ma-

23. s. sik, akitől elszakította a roham a kis leányát és a kis leány is ott bukdácsol az elesettek között.

Vágtatnak azután végig sűrű tömegben a perronon, hogy mindenki elül szoríthasson magának helyet, ahonnan legkönnyebb lesz a vonatra ugrani.

Megkezdődik a rendőrlégények munkája is, ami abból áll, hogy a legdurvábban ordítanak a kavargó tömegre és taszigálják hátra az asszonyokat. Különösen kitünteti magát az 1937-es számú rendőrelőőr, aki a legdurvábban löki, dobálja vissza az előre törtetőket.

Jön be végre a vonat. Elég gyorsan, csupa taktikából, hogy így ne ugorhaassanak fölé a még mozgás közben. Ez azonban mit sem használ. A főmeg áttörve a rendőr- és katonakordont, nekirent a még mozgó vonatnak és szinte egymáson keresztül ugrálnak, kapaszkodnak föl a lépcsőkön rettenetes lármával, kiabálás és sikoltozás közben. Mindenkit hájt a félelem, hogy nem fog helyet kapni még a lépcsőkön sem. Így történhetik meg azután az — amint már egy ízben már meg is történt — egy anyával és leánnyal —, hogy a még mozgó vonat kerekei alá kerülnek.

Bent a kocsikban újra kezdődik a csata a helyért. Az egyik kocsiban vad láрма keletkezik: két asszony tépi az egymás haját és halatszik, amint kiabálja az egyik:

— Én ültem le előbb.

Hamar fönt terem köztük egy rendőr és ahogy ők szoktak ilyen vitát elintézni: durván lerángálja a kocsiból az egyik asszonyt.

Kint a folyosókon, a lépcsőkön, az ütköző-

kön úgy függnak a kintszorult emberek tömegei gulákban, mint a méhrajok. Nem egy van, akinek csak az egyik lábát sikerült elhelyezni a lépcső vagy az összekötő keskeny vashíd egy talpalatnyi részén, a másikat a levegőben lógatja, megkapaszkodva erősen a kezéjébe eső valamelyik vaslelkétrészbe.

Sokan megkísérik azt is, hogy följussanak a vonat tetejére, de onnan leszedik őket.

És a vonat már elindul, amikor a lenmaradtak áttörve a rendőrkordonon, futnak a mozgó vonat után és ugy ugrálnak föl a lépcsőkre vagy az ütközőkre. Az egyik így futó és rohán katonát, akinek nem sikerült megkapnia a följarat vasrudját, a perron szélén levő oszlophoz vágja a vonat, csak egy kis hiba, hogy a kerekek alá nem került.

Hogy azután miképpen történik végig az utazás egy ilyen tulzsufolt vonaton: lógva, fállábon toporzékolva, a folyosókon és padok közé összehajlítva és hogy mik a következményei ennek, arról a vasúti balesetek gazdag krónikája mesél naponta.

Olyan sok esett mostanában a budapesti villamosközlekedés nagy bajairól és olyan nagy vihart kavartak körülötte. Ennél összehasonlíthatatlanul égetőbb és súlyosabb országos jellegű probléma a vasúti mizéria. De erről igen keveset beszéltek eddig. Annak pedig csak a legkisebb jelet sem láttuk, hogy tenni akarnának valamit az immár elviselhetetlenné vált vasút-kérdés megoldására. Pedig az itt már most is uralkodó anarchiának beláthatatlan következményei lehetnek.

Gyetzai János.